

Walka z kryzysem

Druga emisja

Wczoraj ogłoszono rozporządzenie o emisji drugiej serii biletów skarbowych. Druga emisja od razu konsumuje całą sumę, jaką skarbnica państwa miała prawo wypuścić na podstawie odrębnej ustawy. Ogółem emitować można 200 milionów, z czego 75 już wypuszczono na rynek.

Emisja pierwsza, w wysokości 75 milionów zł. została już widocznie rozprzedana, przyczem bilety skarbowe na 35,8 milionów złotych dostały się do Banku Polskiego.

Pytanie, czy pojemność rynku krajowego na bilety skarbowe została już w całości wyzyskana, skoro bilety skarbu wracają do Banku Polskiego w dość dużych ilościach. W takim razie należałoby przypuszczać, że w miarę dalszego powiększania emisji biletów skarbowych wzrośnie także ich zapas w kasach Banku Polskiego.

Nie budzi to z punktu widzenia formalnego żadnych obaw, skoro pokrycie banknotów w obiegu i części natychmiast płatnych zobowiązań wynosi bądź co bądź blisko 15 procent ponad minimum statutowe.

Wydaje się jednak, że liczone się poważnie z możliwością zwiększenia obiegu w związku z sfinansowaniem przez Bank Polski biletów skarbowych, skoro zrezygnowano z zamiaru upłyniania aktywów bankowych za pomocą Banku Akceptacyjnego. Pierwotnie istniał zamiar ułatwienia bankom dyskonta weksli żyrowanych przez Bank Akceptacyjny. Zamiar ten wyraził się choćby — w nazwie banku. Dziś dowiadujemy się, że konwersja przeprowadzona będzie prawie wyłącznie bez gotówki.

Widać, że rezerwa emisyjna musi być zatrzymana na wypadek konieczności dyskontowania przez Bank Polski biletów skarbowych. Sytuacja budżetowa używa się ostrożność. Ale trzeba pamiętać, że wpływy z biletów skarbowych też się wkrótce wyzerują. Realnie zatem rzecz traktując, trzeba być przygotowanym na dalsze oszczędności budżetowe, których przeprowadzenie jest zresztą coraz trudniejsze.

W. Z.

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWA

Na wczorajszym zebraniu giełdy zbożowej — towarowej w Warszawie ogólny obrót wyniósł 743 tony, w tym żyta 225 ton. Notowano za 100 kg.: żyto standard 1-szy 21.50 — 22, pszenica czerwona jara szklista 40 — 41, jednolita 39 — 40, zbierana 38 — 39, owies jednolity 17 — 18, zbierany 16 — 17, jęczmień na kaszę 19 — 20, gryka 17.50 — 18.50, proso 18 — 19, groch polny 22 — 25, groch Victoria 30 — 36, wyka 13 — 14, lubin niebieski 8 — 8.50, lubin żółty 9 — 10, siemie lniane bazis 37 — 39, mąka pszenna luksusowa 60 — 65, mąka pszenna gat. 1-szy 65 proc. 55 — 60, mąka pszenna gat. II-gi 50 — 55, mąka pszenna posłednia 25 — 35, mąka żytnia pyłkowa 36 — 37, mąka żytnia sitkowa i razowa 27 — 28, otręby psienne szale 13 — 13.50.

Rynki towarowe

BEKONY

Ceny bekony na giełdzie londyńskiej w ubiegły piątek wynosiły za 1 cwt. w szkl. za bekony: irlandzki — 78 — 90, kanadyjski 60 — 62, duński 68 — 72, holenderski 60 — 66, estoński 61 — 65, litewski 56 — 64, tatarski 58 — 64, polski 55 — 62, szwedzki 60 — 68, angielski 84 — 96.

W tygodniu ubiegłym ceny bekony nie uległy zmianie.

Z Polski wysłano do Anglii w tygodniu ubiegłym ogółem — 868.039,5 kg. bekony, w porównaniu do — 503.996,2 kg. z tygodnia poprzedniego, szynki zaś peklowanych wysłano — 120.249,9 kg., podczas gdy w tygodniu poprzednim 101.501 kg.

Pod ostrym kątem

Władze skarbowe kontrolują obecnie zapasy wódek w sklepach. Jak wiadomo sklepy posiadające koncesję na sprzedaż wyrobów monopolowych mają obowiązek utrzymywać pewien zasób wyrobów, tak, by publiczność zawsze mogła je bez trudu nabyć.

Otóż obecnie wobec braku gotówki, kupcy nie dość ściśle trzymali się przepisów, gdyż brakowało im środków na nabycie odpowiedniej ilości wódek.

Oczywiście nie leży to w interesie Monopolu, gdyż zwiększają się wskutek tego posiadane przez sklepy zapasy, które to stosuje się surowo sankcje przeciwko kupcom.

Czy jednak w okresie przesilenia nie należałoby rozluźnić wódczanych przepisów?

Rozmiary zwyżki cen

Konjunktura inflacyjna czy trwała poprawa?

wano pszenicę 5.50 florenów holenderskich, natomiast obecnie wynosi 5.80 hlfl. (cena wolnocłowa).

Bawełna

Cena bawełny w lecie 1932 roku spadła do 5 centów za funt

W Gdyni niema kryzysu
Ruch portowy w pierwszym półroczu

Pomimo powszechnej depresji gospodarczej i zmniejszenia się obrotów towarowych we wszystkich większych portach światowych — port gdyniński w rozwoju swym nie odczuwa kryzysu i z roku na rok zwiększa swoje obroty towarowe.

Według prowizorycznych obliczeń za pierwsze 6 miesięcy r. b. zamorskie obroty towarowe portu w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wzrosły o 20 proc., dochodząc do cyfry 2.629.670 ton, wobec 2.180.000 ton w ubiegłym roku, przyczem eksport towarów przez Gdynię wzrósł o 10 proc., a import więcej niż trzykrotnie.

Poszczególne pozycje towarowe obrotu portowego były następujące: w nawiasach cyfry pierwszego półrocza roku ubiegłego: import 368.093 tony (121.033 t.), w tem żelastwo 134.660 ton, (23.030 t.), fosfaty, tomasyna, piły — 47.125 ton (14.678), ba-

(lb). Obecnie cena wynosi w Nowym Jorku 10.40 centów. I tu zatem zwyżka wyniosła w walucie amerykańskiej ponad 100 proc. zaś zwyżka w złocie przeszła 50 procent. Tu także obok inflacji na zwyżkę cen wpłynęły wiadomości o zamiarach ograniczenia

wełna i wełna — 37.970 ton (8.937), ryż 30.533 tony (31.370), nasiona oleiste 21.705 ton (4.710), owoce świeże 13.588 ton (11.153), ryby 6.150 ton (4.070), inne 76.361 ton (23.090). Na szczególnie podkreślenie zasługuje wzrost importu surowców: żelastwa, bawełny, nasion oleistych i nawozów sztucznych. Eksport wynosił: węgiel eksport. — 1.916.484 t. (1.812.612), węgiel bunkrowy — 81.340 ton (72.477), drzewo — 106.345 ton (3.000), cukier — 51.700 ton (59.753), bekony i szynki — 24.400 ton (30.161), produkty chemiczne — 15.170 ton (24.530), szyny kolejowe — 17.655 ton (8.907), inne 48.474 tony (47.520).

Jak wynika z powyższych cyfr, eksport kształtował się nie tak pomyślnie, jak import. Poza węglem, szynami kolejowymi i kilkoma innymi mniejszymi znaczenia towarami, inne ważniejsze dla portu pozycje wykazały niższe.

Zakaz będący ułatwieniem
Tajemnica sisaiu i manilli

Rolnicy różnych okolic kraju, zwłaszcza zaś z Małopolski, gdzie konopie były do niedawna jednym z podstawowych produktów gospodarstw, szczególnie drobniejszych, skarżą się na niepomysłny wynik tegorocznej kampanii konopnej.

Wyrażało się to zarówno w niemiernie niskich cenach surowca konopnego, wynoszących około 30 proc. cen z r. 1929, jak również w dużych trudnościach, na jakie napotykał zbyt towaru. Rezultatem tego stanu rzeczy jest fakt, że plantacje konopi zostały bardzo znacznie zredukowane. Proces ograniczania plantacji konopnych odbywa się od r. 1929 w nie-

przerwanem, progresywnem tempie. W roku tym obszar plantacji wynosił około 20 tys. ha. W r. ub. obszar ten został zmniejszony prawie o 50 proc., a w roku bieżącym liczyć się należy z dalszym jego zmniejszeniem.

Zanik uprawy konopi wywołany jest w głównej mierze konkurencją zagranicznych surowców, używanych w produkcji powroźniczej — sisaiu i manilli.

Od czasu wprowadzenia zakazów wywozu tych artykułów import ich... znacznie wzrósł, a to wskutek bardzo liberalnej polityki kontyngentowej. I mówię tu o popieraniu zbytu surowców krajowych...

Czy będzie utrzymany
Płatny wstęp do lasów państwowych
Opłata powyższa tamuje ruch turystyczny

Od kilku lat niektóre nadleśnictwa państwowe, szczególnie w Karpatach Wschodnich, pobierały od turystów i letników opłaty wstępu na teren lasów państwowych. Było to niewygodne, nietyczne z względów finansowych, gdyż opłaty były stosunkowo niskie, ile ze względu na potrzebę wódrówek do nadleśnictwa, aby zaopatrywać się w owe karty.

Obecnie min. Rolnictwa zamierza wprowadzić generalną kartę wstępu na teren lasów państwowych, z ważnością całoroczną. Kartę tę członkowie towarzystw turystycznych będą mogli nabywać za cenę 1 zł. w postaci nalepek na legitymacjach turystycznych.

Na konferencji turystycznej, odbytej przed kilku dniami w państwowym urzędzie wychowania fizycznego, reprezentanci sfer tu-

rystycznych uznali opłatę taką za niepożądaną, ze względu na krępowanie ruchu turystycznego i, w przewidywaniu nieustannych za targów, jakie wynikałyby w górach między personelem leśnym, a turystami i narciarzami, robiącymi wycieczki bez odpowiednich nalepek i biletów wstępu.

Uznano za szczególnie niepożądane, aby tego rodzaju zatargi wynikały z zagranicznymi turystami, którzy przeważnie ośnośnych nalepek mieć nie będą, z powodu nieświadomości. Dlatego też wysunięto postulat, aby min. Rolnictwa odstąpiło od swoich projektów, których urzeczywistnienie przyniosłoby mu stosunkowo niewielki dochód, natomiast spowodowałoby daleko idące ograniczenia i nieprzyjemności dla turystów górskich i narciarzy.

Gdzie jest
Najwięcej bezrobotnych

Miastem, które posiada najwięcej bezrobotnych jest Antofagasta, w Chile. Urzędnicy ministerstwa pracy otrzymali obecnie wykaz bezrobotnych, otrzymujących zasiłki od gminy Antofagasta. Okazuje się, że liczba ich wynosi 41.933 podczas gdy liczba mieszkańców miasta nie przekracza 36 tysięcy.

W Santiago de Chile zdziwiono się srodze, otrzymawszy tak osobliwy dokument. Teraz panowie referenci łamią sobie głowy, nad rozwiązaniem kryzysu. Nie wiadomo kto się omylił — czy osobnik, który w swoim czasie rachował mieszkańców Antofagasta, czy może liczba ich zwiększyła się, jako że bezrobotni wędrują

z prowincji do miast. Złośliwi twierdzą, że pomyłka polega na tem, że ktoś rozdał w fantazyjny sposób zasiłki, poczem gdy zaszła potrzeba złożenia oficjalnych raportów — rozłożył je na pięć tysięcy nieistniejących obywateli. Oczywiście ktoś na tem zarobił.

Ministerstwo pracy ponoć nie zamierza wszczynać z tego powodu śledztwa, gdyż toby wymagało zmobilizowania prawie wszystkich urzędników republiki chilijskiej. Już do tej pory koszty związane z rozsyłaniem biuletynów, ze sporządzaniem aktów i „fiszek“ wyniosły blisko sto tysięcy pesetów.

Wiadomości

gospodarcze

TRAKTAT HANDLOWY Z TURCJĄ

Na memoriał Centralnego Związku Przemysłu Polskiego w sprawie unormowania stosunków handlowych z Turcją, ministerstwo spraw zagranicznych odpowiedziało, że traktat handlowy polsko-turecki został już przez Turcję ratyfikowany i obecnie toczą się jeszcze rozmowy co do daty wejścia jego w życie.

Należy zauważyć, że brak traktatu handlowego z Turcją doprowadził do zupełnego niemal zamknięcia rynku tureckiego dla naszego eksportu. W interesie naszego eksportu leży, aby wejście w życie traktatu handlowego polsko-tureckiego nastąpiło jaknajprędzej.

WZROST EKSPORTU WŁÓKIEN-NICZEGO

W ciągu czerwca zaobserwowano w Łodzi bardzo poważny wzrost eksportu towarów włókienniczych, na co w pierwszym rzędzie wpłynął fakt, iż Zrzeszenie Producentów Przędzy Bawełnianej z dniem 1 lipca r. b. zaprzestało wypłacać premie za wywiezione towary bawełniane.

W związku z powyższym ci wszyscy, którzy mieli zamówienia eksportowe, postarali się wykonać je do dnia 1 lipca r. b., tak że pod koniec ubiegłego miesiąca liczba wywiezionych towarów włókienniczych w Łodzi była bardzo poważna. Zarówno cyfra globalna wywiezionych towarów w ciągu czerwca r. b., jak i wartość tych towarów w porównaniu z eksportem za maj r. b. jest według prowizorycznych obliczeń prawie o 30 proc. wyższa.

RYCZAŁTY PODATKOWE

Posiedzenie komisji doradczej do spraw handlu, odcroczone z dnia 1-go b. m., odbyć się ma dnia 15-go lipca r. b. Na posiedzeniu tem komisja ma omówić sprawę uregulowania zagłębłości podatkowych, oraz aktualną sprawę ryczałtu podatku obrotowego. Poza tem omówione zostanie zagadnienie sklepów szkolnych.

Prawdopodobnie poruszone zostaną również sprawy: reklamy pocztowej, paczek żywnościowych, ułatwień w otrzymywaniu paszportów zagranicznych przez sfery kupieckie.

Stan zasiewów
uległ wydatnej poprawie

Główny Urząd Statystyczny podaje do wiadomości, że stan za siewów głównych ziemiopłodów, ustalony na podstawie 4.214 sprawozdań korespondentów rolnych, przedstawiał się przeciętnie dla całej Polski w stopniach kwalifikacyjnych następująco:

	1933 rok	1932 r.
	15/VI	5/VI 15/VI
pszenica ozima	3,6	3,3 3,1
żyto ozime	3,7	3,4 3,3
jęczmień jary	3,1	2,9 3,3
owies	3,1	2,8 3,4
ziemniaki	3,3	2,8 3,4

(stopień 5 — oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły).

W porównaniu do poprzedniego szacunku z 5 czerwca r. b. — stan zasiewów ozimych, jarych i okopowych znacznie się poprawił. Wpłynęło na to ocieplenie w pierwszej dekadzie czerwca oraz ciepłe i obfite deszcze. Również stan łąk suchych i pastwisk uległ po ostatnich deszczach nieznacznej poprawie.

3 rozporządzenia o kartelach
Sąd, rejestr, zgłaszanie uchwał

„Dziennik Ustaw“ z dnia 5 lipca ogłosił 3 rozporządzenia, dotyczące organizacji sądu kartelowego, zgłaszania w ministerstwie przemysłu i handlu uchwał i postanowień karteli oraz rejestru kartelowego. Wszystkie te rozporządzenia weszły w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie o składzie sądu kartelowego przewiduje 2 listy kandydatów, z których pierwszą przedkłada minister przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrem skarbu, drugą zaś izba przemysłowo-handlowa w Warszawie. Listę członków sądu kartelowego w liczbie 40 ustala minister sprawiedliwości. Lista przedstawiona przez izbę przemysłowo-handlową zawierać ma 60 kandydatów, posiadających szczególną znajomość stosunków gospodarczych w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu. Sędziowie kartelowi wyznaczani są na trzy lata, a nikt z pośród wyznaczonych nie może się uchylić od objęcia obowiązków. Sędziowie kartelowi pełnią swe obowiązki bezpłatnie, mają jednak prawo do diety i zwrotu kosztów na równi z sędziami Sądu Najwyższego. Sędzią kartelową, który bez dostatecznego usprawiedliwienia nie

przyjdzie na posiedzenie, podlega karze porządkowej do wysokości 1.000 złotych. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów kartelowych powołany jest wyższy sąd dyscyplinarny. Od wyroków sądu dyscyplinarnego dla sędziów kartelowych niema odwołania.

Rozporządzenie o zgłaszaniu uchwał i postanowień karteli zarządza, iż zgłoszenia w ministerstwie przemysłu i handlu nastąpić muszą w terminie 7 dni od dnia ich powzięcia. Zgłoszenia podlegają uchwałom i postanowieniom karteli, dotyczące: regulowania produkcji oraz zbytu, odstępowania kontyngentów, cen oraz warunków sprzedaży i zakupu, unieruchamiania lub wykupu przedsiębiorstw, ograniczania oraz zakazu inwestycji, stosowania kar umownych, stosowania rekompensat za ograniczenie produkcji lub zbytu, oraz rekompensat przy eksporcie, świadczeń pieniężnych uczestników na rzecz kartelu, przystępowania nowych uczestników do umowy kartelowej lub wypowiedzenia jej uczestnikom dotychczasowym. Trzecie rozporządzenie zawiera przepisy o rejestrze kartelowym.